

Editöryal

Yönetim ve Strateji alanının temel konularının başında “stratejik yönetim” gelmektedir. Stratejik yönetim kamu ve özel sektördeki kurum ve kuruluşların uzun vadede rakiplerine üstünlük sağlamaları amacıyla, sıra dışı performans göstermek ve bunu devam ettirebilmek için hedeflere yönelik faaliyetlerinin tamamıdır (Rothaermel, 2016: 6). Strateji, “amaçlara ulaşmayı başarmak için belirlenmiş, bütünleşik ve kapsamlı bir plân” olarak tanımlanmaktadır (Luffman vd., 1996: 65; Glueck, 1976: 4). Ansoff’a göre ise strateji; “gelecekte ortaya çıkabilecek durumların önceden tahmin edilmediği, kısmî belirsizlik şartlarında alınan kararların tamamı”dır (Ansoff, 1991: 454). Yönetim literatüründe strateji kavramı, yirminci yüzyıl sonlarına doğru önem kazanmaya ve iş dünyasında yaygınlaşmaya başlamıştır (Johnson vd., 2003: 10). 1938 yılında Chester Barnard, organizasyon stratejisinde bireysel olarak yöneticinin rolü üzerine bir bilimsel çalışma yapmıştır ve bu çalışma, ilk kez organizasyonun bir bütün olarak incelenmesi bakımından, hâlâ etkisini korumaya devam etmektedir (Jerksin vd., 2007: 1). 1945 yılında Herbert A. Simon, 1957 yılında Philip Selznick ve 1963 yılında Michel Crozier, organizasyonu dengede tutmakla sorumlu yöneticilerin temel aracı olarak stratejiyi keşfettiklerini bildirmişlerdir (Hafsi ve Thomas, 2005: 509).

Strateji, kamu ve özel sektördeki kurum ve kuruluşların dış çevrelerinin ortaya çıkarmış olduğu fırsatlar, riskler, tehditler ve ellerinde bulundurdıkları kaynaklar arasındaki karşılaştırmadır. Bu sebeple stratejiyi bu kurum ve kuruluşların neyi yapmak ve neyi başarmak istedikleri hususunda, rehber niteliğinde sayılan politikalar arasındaki anahtar bir çizgi olarak değerlendirmek mümkündür (Arogyaswamy ve Byles, 1987: 651). Bütün bunların ışığında stratejik yönetim konusu incelemeye değer bir başlık olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum dergimizin 2021/2 sayısı olan bu sayısının ana temasının “Kamu ve Özel Sektörde Stratejik Yönetimin Önemi” olarak belirlenmesinde başlıca etken olmuştur.

Dergimizin bu sayısında Stratejik Liderlik ve Dijital Stratejik Liderlik; Stratejik Değişim; Covid-19 Sonrası İşletmelerde Yükselen Trendler; Türk Kamu Yönetiminde Stratejik Planlama; Popülasyon Ekolojisi ve Varlık Yönetiminde Strateji Değişimi; Yönetime Katılımda İnternet ve Sosyal Medya konu başlıklarının yer aldığı altı temel alan ve İnsani Müdahalenin Müdahale Edilen Ülke Üzerinde Yarattığı Etkiye Ruanda ve Somali Örnekleri Üzerinden Eleştirel Bir Yaklaşım; Latin Amerika Askerî Darbeleri; 11 Eylül Terör Saldırılarının Ardından ABD’nin İran Politikaları konu başlıklarının yer aldığı üç diğer alan olmak üzere toplam dokuz makale yer almaktadır. Bununla birlikte; Prof. Dr. Kürşad Zorlu’nun kaleme aldığı, Ranuna İklima

Gün'ün incelediği “Büyük Bozkırın Yükselişi-Nazarbayev Liderliği” başlıklı eser de bu sayının ana teması ile ilgili kitap incelemesi olarak siz değerli okuyucularımıza takdim edilmiştir.

İlk olarak bu sayının ana teması kapsamında Hale Alan ve Ali Rıza Köker'in kaleme almış olduğu “Stratejik Liderlikten Dijital Stratejik Liderliğe: Kavramsal ve Kuramsal Bir Tartışma” başlıklı çalışma, kavramsal olarak açıklanan ifadelerin kuramsal boyutta temelleri vurgulanarak ve kavramdan kurama ve geleceğe doğru bir ilerleme planı çerçevesi çizilerek hazırlanmıştır. Çalışmanın sonucunda, “dijital dönüşüm sürecinde hem stratejiyi hem de dijitalleşmeyi ve gereğini bütünleştiren liderlik çalışmalarının ve liderlerin başarılı ve önemli olduğu” sonucuna ulaşılmış ve bu sonuç doğrultusunda birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Mustafa Doruk Mutlu tarafından yazılan “The Role of Top Management on Leading Strategic Change” başlıklı makalede, stratejik yönetim ekibinin değişim sürecinin yönetilmesindeki rolü irdelenmiştir. Bu irdelenmeyi gerçekleştirebilmek için örgütlerin neden değişime ihtiyaç duydukları ve örgütleri değişime iten içsel ve dışsal faktörleri anlamak gerektiği vurgusu üzerine durulmuştur. Bunun yanı sıra bu çalışmada, örgütlerin çalışma süreçlerini nasıl değiştirdikleri, üst yönetimin stratejik dönüşüm sürecindeki rolü ve örgütsel değişimi yönetirken tamamlayıcı yaklaşımı nasıl kullanmaları gerektiği incelenmiştir.

Fatma Ayanoglu'nun kaleme aldığı “Covid-19 Sonrası İşletmelerde Yükselen Trendler: Entelektüel Sermaye ve Dijital İletişim” isimli makalede, uzaktan çalışmaya geçiş ve dijitalleşmenin yoğunlaşması sebebiyle işletmelerde önemi giderek artan dijital iletişim ve entelektüel sermaye kavramları ele alınmıştır. Bu kapsamda, geleneksel yönetimden, post-modern yönetim dönemine kadar işletmelerde iletişim türleri ve devamında dijital iletişim konusu ve entelektüel sermaye ile ilişkisi irdelenmiştir.

Abdullah Genco tarafından yazılan “Türk Kamu Yönetiminde Stratejik Planlama ve Stratejik Yönetimin Hukuki Gelişimi” başlıklı çalışmada, Türk Kamu Yönetimi'nde stratejik yönetimin hukuki gelişimini ortaya koymak amaçlanmış ve araştırma yöntemi olarak literatür taramasından yararlanılmıştır. Araştırma bulguları kapsamında, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve stratejik yönetim ilişkisi incelenmiş, bununla birlikte mevcut sistemde stratejik yönetimin önemine ve konuyla ilgili eleştirilere değinilmiştir.

Ayhan Sarısu'nun çalışması olan "Popülasyon Ekolojisi, Varlık Yönetiminde Strateji Değişimi ve Özelleştirme İdaresi" isimli makalede, Popülasyon ekolojisi kuramı irdelendikten sonra özetle "kendisini yenileyemediği için yoğunlaşan entropik etkilerin de yönlendirici baskısıyla daha önceden "örgütsel ölüm"ün tadına bakmış olan kamusal şirket ve kurumsal yapılar gibi köklü bir reform ihtiyacı içinde olduğu değerlendirilen ÖİB'nin hukuki ve ekonomik akılcılık gereğince mevcut ve gelecekteki gizil gücü"ne değinilmiş ve konuya ilişkin birtakım öneriler yapılmıştır.

Ana tema kapsamındaki son çalışma olan Saltuk Aziz Gökalkp'in "Yönetime Katılım Sürecinde İnternet ve Sosyal Medyanın Önemi" başlıklı makalesinde ise internetin ve sosyal medya kanallarının ülkemizdeki gelişim seyri irdelenmiş ve yönetime katılım sürecinde nasıl bir misyon yüklenmesi gerektiği yönünde değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Bununla birlikte dergimizin bu sayısının diğer konular kapsamında okuyucularımıza sunulan ilk çalışma Tefvik Karpuzcu'nun "İnsani Müdahalenin Müdahale Edilen Ülke Üzerinde Yarattığı Etkiye Ruanda ve Somali Örnekleri Üzerinden Eleştirel Bir Yaklaşım" isimli makalesidir. Yazar çalışmasında, insani müdahale kavramını eleştirel bir bakış açısı ile incelemiş; "insani yardımın ve sonrasında evrimleşen müdahale biçimlerinin; müdahale edilen ülkelerdeki çatışmaları kısa sürede söndürüp, uzun vadede daha büyük sorunlara yol açtığı savını" öne sürmüştür, ardından çalışma bulgularını değerlendirmiştir. Ayrıca çalışmasını kavramsal bir eleştirel yöntem ve uygulamalı örnekler üzerinden güçlendirmiştir.

Mehmet Özkan tarafından kaleme alınan "Latin Amerika Askerî Darbeleri: Nedenleri, Sonuçları ve Etkileri" başlıklı çalışmada, Latin Amerika'daki darbeler tarihi makro bir bakış açısıyla incelenmiş ve çalışmanın amacıyla ilişkili şekilde durum değerlendirmesi yapılarak geleceğe yönelik bir perspektif sunulmuştur.

Diğer alan kapsamındaki son çalışma olan Güngör Şahin ve Hatice Demirci'nin kaleme aldığı "11 Eylül Terör Saldırılarından ABD'nin İran Politikaları: Dost- Düşman Ayrımı" başlıklı çalışmada ise 11 Eylül terör eylemleri ardından ABD'nin kimliğini yeniden oluşturma süreci; ABD'nin ulusal güvenlik strateji belgeleri ve bu belgelerdeki tehdit algıları irdelenmiş, bunun yanı sıra ontolojik güvenlik yaklaşımı bağlamında ABD'nin güvenliğini nasıl sağladığı incelenmiştir. Bu doğrultuda bazı bulgulara ulaşılmış ve buna yönelik önerilerde bulunulmuş, ardından çalışmanın sonuçları sunulmuştur.

Dergimizin bu sayısında, makalelerin yanı sıra yer alan kitap incelemesi kapsamında Ranuna İktime Gün tarafından incelenen, Kürşad Zorlu'nun kaleme aldığı "Büyük Bozkırın Yükseliş-Nazarbayev Liderliği" isimli kitabın genel değerlendirmesinde, Zorlu'nun literatür taraması, söylem analizi, alan çalışması ve istatistik tekniklerinden yararlandığı ve nitel-nicel yöntemleri bir arada kullanarak karma bir metotla "Nazarbayev Liderliği"ni test ettiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, Zorlu'nun "çalışmanın odak noktasından biri olan Kazakistan ve Türk dünyası hakkında okuyucunun farkındalığının artmasını hedeflediği" vurgusu yapılmıştır.

Bu vesileyle, bu sayının hazırlanmasında her türlü desteği sağlayan fakülte dekanımız Sayın Prof. Dr. Kürşad Zorlu başta olmak üzere yayın sürecine özverili çabaları ve emekleriyle katkı sağlayan dergi editörümüz Doç. Dr. Hülya Toker'e, editör yardımcımız Dr. Öğr. Üyesi Yaşar Pınar Özmen'e ve yayın koordinatörlerimiz Arş. Gör. Ranuna İktime Gün ve Arş. Gör. Emre Ezin'e teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca dergimizin bu sayısında desteklerini esirgemeyerek makale yazımı ve kitap incelemesi ile katkıda bulunan ve makalelerimize hakemlik yapan bütün bilim insanlarına şükranlarımı sunarım. Son olarak dergimizin bu sayısının bilim dünyasına katkı sağlamasını temenni eder, siz değerli okuyucularımıza keyifli okumalar dilerim.

Dr. Öğr. Üyesi Fatma KORKMAZ

Kaynakça

Ansoff, H. I. (1991). Critique of Henry Mintzberg's 'The design school: Reconsidering the basic premises of strategic management'. *Strategic Management Journal*, 12, 449-461. doi: 10.1002/smj.4250120605.

Arogyaswamy, B. ve Byles, M. C. (1987). Organizational culture: Internal and external fits. *Journal of Management*, 13(4), 647-659.

Glueck, W. (1976). *Business policy: Strategy formation and management action* (2nd Edition). Tokyo: Mc Graw-Hill.

Hafsi, T. ve Thomas, H. (2005). The field of strategy: In search of a walking stick. *European Management Journal*, 23(5), 507-519.

Jenkins, M., Ambrosini, V. ve Collier, N. (2007). *Advanced strategic management: A multi-perspective approach* (2nd Edition). Hampshire: Palgrave Macmillan Publishers.

Johnson, G., Melin, L. ve Whittington, R. (2003, January). Micro strategy and strategizing: Towards an activity-based view. *Journal of Management Studies*, 40(1), 3-22. doi:10.1111/1467-6486.t01-2-00002.

Luffman, G., Lea, E., Sanderson, S. ve Kenny, B. (1994). *Strategic management an analytical introduction*. Oxford: Blackwell Publishers.

Rothaermel, F. T. (2016). *Strategic management* (3rd ed.). McGraw-Hill Education.